

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp – HE 58/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 58/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Ulkoasiainvaliokunta (UaVM 5/2024 vp).

Päätös

Eduskunta on

hyväksynyt hallituksen esityksessä HE 58/2024 vp tarkoitetun sopimuksen.

Sopimus on hyväksytty päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä.

Hallituksen esitykseen HE 58/2024 vp sisältyvä 1. lakiehdotus on hyväksytty lepäämään jättämättä päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdystä sopimuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 95 §:n 2 momentissa määrättyllä tavalla, säädetään:

1 §

Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset

Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä Washingtonissa 18 päivänä joulukuuta 2023 tehdyn sopimuksen (*puolustusyhteistyösopimus*) lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Sovittujen tilojen ja alueiden rajat

Puolustusvoimat määrittää käytössään olevien puolustusyhteistyösopimuksen liitteessä A lueteltujen sovittujen tilojen ja alueiden rajat.

3 §

Puolustustarvikkeiden vientiä ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskeva poikkeus

Puolustustarvikkeiden viennistä annettua lakia (282/2012) ja kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annettua lakia (562/1996) ei sovelleta puolustusyhteistyösopimuksen mukaiseen toimintaan.

4 §

Ammattilupia ja -pätevyyskiä koskevat poikkeukset

Suomen lainsäädännössä säädettyjä vaatimuksia ammattiluvista, ammattipätevyyksistä, ammatinharjoittajan rekisteröinnistä tai näitä koskevista ilmoituksista tai niihin liittyvästä tarkastuksesta tai valvonnasta ei puolustusyhteistyösopimuksen 10 artiklan 3 kohdan nojalla sovelleta USA:n joukkojen jäseniin eikä USA:n sopimustoimittajiin niiden suorittaessa palveluita tai toimittaessa tavaroita USA:n joukoille ja niiden jäsenten huollettaville, USA:n sopimustoimittajille tai muille Suomen ja Yhdysvaltojen yhdessä määrittelemille muille henkilöille osana puolustusyhteistyösopimuksen mukaisia virallisia tai hankintasopimukseen perustuvia tehtäviään. Tämän poikkeuksen soveltaminen edellyttää, että puolustusyhteistyösopimuksen 10 artiklan 3 kohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

5 §

Toimivalta peruuttaa tuomiovallasta luopuminen

Puolustusyhteistyösopimuksen 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen peruuttaa tuomiovallasta luopuminen Suomessa tekee valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjän on peruutettava tuomiovallasta luopuminen, jos peruuttamatta jättäminen voisi johtaa perustuslain tai Suomea sitovien ihmisoikeusvelvoitteiden vastaisesti kuolemanrangaistuksen tuomitsemiseen.

Puolustusyhteistyösopimuksen 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut ilmoitukset vastaanottaa valtakunnansyyttäjä.

6 §

Virallisen tehtävän määrittely

Puolustusyhteistyösopimuksen 12 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu yhteydenpito USA:n joukkojen toimivaltaiseen viranomaiseen tapahtuu valtakunnansyyttäjän toimesta.

Puolustusyhteistyösopimuksen 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu yhteydenpito USA:n joukkojen toimivaltaisen viranomaiseen tapahtuu Puolustusvoimien toimesta.

7 §

Uhrien oikeuksia koskeva yhteistyö

Puolustusyhteistyösopimuksen 12 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuun yhteistyöhön ja tietojenvaihtoon toimivaltainen viranomainen Suomessa on valtakunnansyyttäjä.

8 §

Toimivalta tehdä ilmoitus kiinniottamisesta ja pidättämisestä

Puolustusyhteistyösopimuksen 13 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen kiinniottamisesta ja pidättämisestä USA:n joukkojen viranomaisille tekee valtakunnansyyttäjä.

9 §

USA:n joukkojen viranomaisten määräysvaltaan jäämisestä tai asettamisesta

Puolustusyhteistyösopimuksen 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta USA:n joukkojen viranomaisten määräysvaltaan jäämisestä tai asettamisesta päättää syyttäjän esityksestä vangitsemisesta päättävä tuomioistuin. Asian käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin, mitä pakkokeinolain (806/2011) 3 luvussa säädetään.

Syyttäjä voi esittää puolustusyhteistyösopimuksen 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun pyynnön USA:n joukon jäsenen tai tämän huollettavan vapaudenmenetyksen toimeenpanosta Suomen viranomaisten toimesta.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

10 §

Oikeudellisen menettelyn määräjän pidentäminen

Puolustusyhteistyösopimuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun oikeudellisen menettelyn pidentämistä koskevan suostumuksen voi antaa tai mainitussa kohdassa tarkoitetun oikeudellisen menettelyn pidentämistä koskevan sopimuksen voi tehdä syyttäjä sen jälkeen, kun syyteasiassa toimivaltainen tuomioistuimien taikka ennen syytteen nostamista muu käräjäoikeus, jossa asian käsittely käy sopivasti päinsä, on syyttäjän pyynnöstä antanut siihen luvan. Asian käsittelyssä tuomioistuimissa noudatetaan soveltuvin osin, mitä pakkokeinolain 3 luvun 14 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 19 §:ssä säädetään.

11 §

Vapaudenmenetysajan vähentäminen

Puolustusyhteistyösopimuksen 13 artiklan 5 kohdassa tarkoitetussa suomalaisessa tuomioistuimissa käsiteltävässä rikosasiassa sovelletaan rikoslain (39/1889) 6 luvun 13 §:n säännöksiä vapaudenmenetysajan vähentämisestä.

12 §

Asevoimille tarkoitettuihin palveluihin liittyvät poikkeukset

Puolustusyhteistyösopimuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin USA:n joukkojen jäsenille, näiden huollettaville ja muille yhteisesti sovituille henkilöille tarjottaviin asevoimille tarkoitettuihin palveluihin ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä siltä osin kuin kyse on kyseisiä palveluja koskevista luvista, rekisteröinneistä, ilmoituksista, tarkastuksesta tai valvonnasta.

13 §

Muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset

Puolustusyhteistyösopimuksen muiden kuin lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Voimaantulo

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

Laki

ampuma-aselain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ampuma-aselain (1/1998) 17 §:n 1 momentin 10 kohta, sellaisena kuin se on laissa 126/2024, seuraavasti:

17 §

Soveltamisalaa koskevat poikkeukset

Tämä laki ei koske:

10) vieraan valtion asevoimille kuuluvien ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten siirtoa Suomeen tai Suomesta, tuontia, vientiä, valmistamista, korjaamista, muuntamista tai hallussapitoa, jos:

a) toimintaan sovelletaan Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehtyä sopimusta (SopS 23 ja 24/2024), Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehtyä pöytäkirjaa (SopS 25 ja 26/2024), Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehtyä sopimusta (SopS 65/1997) tai sen toista lisäpöytäkirjaa (SopS 73/2005) tai puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehtyä sopimusta;

b) toiminta perustuu muuhun kansainväliseen rauhanturvaamistehtävään;

c) toimintaan on myönnetty lupa aluevalvontalain (755/2000) nojalla;

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

ulkomaalaislain 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaalaislain (301/2004) 40 §:n 1 momentin 7 kohta, sellaisena kuin se on laissa 449/2012, sekä

lisätään 40 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 449/2012, 121/2022 ja 1206/2022, uusi 8 ja 9 kohta seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

40 §

Oleskeluoikeus

Tämän lain mukaan laillista oleskelua on:

7) ihmiskaupan uhrin ja 52 d §:ssä tarkoitetun laittomasti maassa oleskelleen ja työskennelleen kolmannen maan kansalaisen 52 b §:ssä tarkoitettuna harkinta-aikana tapahtuva oleskelu;

8) Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimuspuolten välillä niiden joukkojen asemasta tehdyssä sopimuksessa (SopS 23 ja 24/2024), Pohjois-Atlantin sopimuksen mukaisesti perustettujen kansainvälisten sotilasesikuntien asemasta tehdyssä pöytäkirjassa (SopS 25 ja 26/2024), Pohjois-Atlantin sopimuksen sopimusvaltioiden ja muiden rauhankumppanuuteen osallistuvien valtioiden välillä niiden joukkojen asemasta tehdyssä sopimuksessa (SopS 65/1997) tai sen toisessa lisäpöytäkirjassa (SopS 73/2005) tarkoitetun joukkojen jäsenen oleskelu;

9) Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa tarkoitetun joukkojen jäsenen, siviilihenkilöstön jäsenen, huollettavan ja USA:n sopimustoimittajan oleskelu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

sotilasajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään sotilasajoneuvolain (332/2023) 1 §:ään uusi 2 momentti ja lakiin uusi 23 a § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen, jäljempänä *puolustusyhteistyösopimus*, 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin USA:n joukkojen virallisiin, muihin kuin taktisiin ajoneuvoihin sovelletaan ainoastaan 23 a §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

4 luku

Sotilasajoneuvorekisteri ja sotilasajoneuvojen rekisteröinti

23 a §

Sotilasajoneuvon rekisterikilpien antaminen puolustusyhteistyösopimuksen nojalla

Pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto antaa puolustusyhteistyösopimuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun USA:n joukkojen viralliseen, muuhun kuin taktiseen ajoneuvoon USA:n joukkojen viranomaisten pyynnöstä Puolustusvoimien rekisteritunnuksen, rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen. Tätä varten pääesikunnan teknillinen tarkastusosasto voi tallentaa ajoneuvon yksilöimiseksi tarvittavat tiedot tässä laissa tarkoitettuun rekisteriin.

Rekisteritunnuksen ja rekisterikilpien antamisen sekä rekisteritietojen tallentamisen ja muuttamisen edellytyksenä on puolustusyhteistyösopimuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun pyynnön toimittaminen pääesikunnan teknilliselle tarkastusosastolle sekä selvityksen esittäminen ajoneuvon rekisteriin merkittävistä tiedoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 94 §:n 1 momentin 26 kohta sekä 129 d, 129 e ja 209 r §,
sellaisina kuin ne ovat, 94 §:n 1 momentin 26 kohta sekä 129 d ja 129 e § laissa 417/2022 sekä 209 r § laissa 310/2023, ja
lisätään 94 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1218/1994, 1486/1994, 763/1999, 940/1999, 935/2004, 1359/2009, 1392/2010, 1202/2011, 305/2016, 417/2022, 1272/2022, 310/2023 ja 835/2023, uusi 27 kohta ja lakiin uusi 129 f § seuraavasti:

94 §

Verotonta on seuraavien tavaroiden maahantuonti:

26) tavarat, joiden myynnistä suoritettava arvonlisävero on ilmoitettava 133 r §:ssä tarkoitettussa erityisjärjestelmässä, jos erityisjärjestelmää käyttävälle verovelvolliselle järjestelmän käyttämistä varten annettu yksilöllinen tunniste on ilmoitettu Tullille viimeistään tuonti-ilmoituksen antamishetkellä;

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

27) Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen, jäljempänä *puolustusyhteistyösopimus*, 19 artiklassa tarkoitetun USA:n joukkojen jäsenen, hänen talouteensa kuuluvan perheenjäsenen ja USA:n sopimustoimitajan työntekijän henkilökohtaiseen käyttöön maahantuomat tavarat niillä edellytyksillä ja rajoituksilla, jotka on sovittu puolustusyhteistyösopimuksessa edellyttäen, että maahantuonnista suoritettavan veron peruste lisättynä arvonlisäveron osuudella on vähintään 170 euroa tai puolustusyhteistyösopimuksessa sovittu muu määrä; tavarantoimittajan tulee pyydettäessä esittää Tullille asianmukainen todistus siitä, että hänellä on puolustusyhteistyösopimuksen, asemansa sekä tavarantoimituksen perusteella oikeus verottomuuteen.

Euroopan unioni ja muut kansainväliset järjestöt

129 d §

Puolustusyhteistyösopimuksen 17 artiklassa tarkoitetulle Suomessa olevalle USA:n joukkojen jäsenelle palautetaan Suomesta ostettujen tavaroiden ja palvelujen hankintaan sisältyvä vero, jos tavara tai palvelu on ostettu USA:n joukkojen jäsenen tai hänen talouteensa kuuluvan perheenjäsenen henkilökohtaiseen käyttöön.

Palautuksen edellytyksenä on, että tavaroiden tai palvelujen verollinen ostohinta on yhteensä vähintään 170 euroa tai puolustusyhteistyösopimuksessa sovittu muu määrä. Palautukseen sovelletaan muutoinkin puolustusyhteistyösopimuksessa sovittuja rajoituksia ja edellytyksiä.

Vero palautetaan neljänneskalenterivuodelta Verohallinnolle tehdyn hakemuksen perusteella kolmenkymmenen päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Hakemus on tehtävä vuoden kuluessa laskun maksupäivästä. Hakemukseen tulee liittää asianmukainen todistus siitä, että hakijalla on puolustusyhteistyösopimuksen, hakijan aseman sekä tavarantoimituksen perusteella oikeus palautukseen. Verohallinto tarkistaa palautuksen edellytykset ja palauttaa veron.

Verohallinto määrää tarkemmin hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja hakemukseen liitetävistä asiakirjoista.

129 e §

Jos veroa on palautettu 129 tai 129 a—129 d §:n perusteella liikaa, voidaan liikaa palautetun veron määrä vähentää myöhemmin palautettavan veron määrästä.

129 f §

Mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 59 §:ssä säädetään verovelvollisesta, sovelletaan myös 129 ja 129 a—129 d §:ssä tarkoitettuun palautukseen oikeutettuun.

Haettaessa muutosta 129 ja 129 a—129 d §:n nojalla tehtyyn päätökseen oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika lasketaan sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvaa ajanjaksoa päätös koskee.

209 r §

Edellä 128, 129 ja 129 a—129 d §:ssä tarkoitetun hakemuksen perusteena oleva lasku on säilytettävä kolme vuotta laskun maksupäivää seuraavan vuoden alusta. Edellä 125 §:ssä tarkoitetun hakemuksen osalta tavaroiden hankintaan sisältyvän veron määrän ja näiden tavaroiden viennin todentavat asiakirjat on säilytettävä kolme vuotta tavaroiden vientiä seuraavan vuoden alusta.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion vahingonkorvaustoiminnasta annetun lain (978/2014) 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 127/2024, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan valtioon kohdistuvan vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyyn, jos vaatimus perustuu valtion viranomaisen virheeseen tai laiminlyöntiin taikka toimintaan, josta valtio vastaa tahallisuudesta tai huolimattomuudesta riippumatta. Tätä lakia sovelletaan myös kolmannen osapuolen esittämään korvausvaatimukseen, jonka Suomen valtio on sitoutunut käsittelemään Suomea sitovan joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevan sopimuksen tai puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen perusteella. Kun kyse on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioon tai ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (SopS 19/1990) 39 artiklan mukaiseen sovintoratkaisuun perustuvasta korvauksesta taikka muun kansainvälisen lainkäyttö- tai tutkintaelimen tuomioon tai päätökseen perustuvasta korvauksesta, lakia sovelletaan kuitenkin vain korvauksen maksamiseen valtion varoista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

Laki

ajokorttilain 58 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 58 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 130/2024, seuraavasti:

58 a §

Sotilaalliseen puolustusyhteistyöhön osallistuvassa valtiossa annettu ajokortti, ajolupa ja asevoimien ajolupa

Suomea sitovassa joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa tai puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa tarkoitettu ajokortti, ajolupa tai asevoimien ajolupa, oikeuttaa siihen merkittyä ajokorttiluokkaa vastaavan moottorikäyttöisen ajoneuvon, Puolustusvoimien ajoneuvon tai kansainvälisen sotilasajoneuvon kuljettamiseen Suomessa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 39 §, 265 §:n 2 momentti ja 324 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 39 § laeissa 1003/2018 ja 1207/2020 sekä 265 §:n 2 momentti laissa 1003/2018, seuraavasti:

39 §

Radiolupa

Radiolähettimien hallussapito ja käyttö edellyttävät Liikenne- ja viestintäviraston myöntämää radiolupaa, jollei tässä pykälässä toisin säädetä.

Radiolähettimien hallussapitoon ja käyttöön ei tarvita radiolupaa, jos radiolähetintä käytetään ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston sille määräämällä yhteistaajuudella ja sen vaatimustenmukaisuus on varmistettu tässä laissa säädetyllä tavalla. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

tällaisen radiolähtetimen käyttöä rajoittavia määräyksiä, jotka ovat taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön sekä häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että 2 momentissa tarkoitettun radiolähtetimen hallussapidosta ja käytöstä on ennen sen käyttöönottoa tehtävä kirjallinen kerrallaan enintään viisi vuotta voimassa oleva rekisteröinti-ilmoitus.

Radiolähtetimen hallussapitoon ei tarvita radiolupaa, jos radiolähtetin on pysyvästi tehty teknisesti kykenemättömäksi radioviestintään tai jos muuten on selvää, että hallussapidon tarkoituksena ei ole laitteen käyttäminen radioviestintään.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset muun maan toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan, muun oikeutuksen tai radiolähtetimen käyttöoikeuden ilmaisevan merkin hyväksymisestä 1 momentissa tarkoitetuksi luvaksi.

Puolustusvoimat ja Rajavartiolaitos eivät tarvitse radiolupaa radiolähtetimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähtetintä käytetään ainoastaan Liikenne- ja viestintäviraston 96 §:n 1 momentin nojalla antamassa määräyksessä yksinomaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen käyttöön määrätyillä taajuusalueilla.

Vieraan valtion poliisimies ei tarvitse radiolupaa tarkastusten asteittaisesta lakkauttamisesta yhteisillä rajoilla 14 päivänä kesäkuuta 1985 Benelux-talousliiton valtioiden, Saksan liittotasavallan ja Ranskan tasavallan hallitusten välillä tehdyn Schengenin sopimuksen soveltamisesta tehdyn yleissopimuksen (SopS 23/2001) 41 artiklassa tarkoitettussa takaa-ajossa tai 40 artiklassa tarkoitettussa rajan yli tapahtuvassa tarkkailussa käytettävän radiolähtetimen hallussapitoon ja käyttöön.

Vieraan valtion edustaja ei tarvitse radiolupaa valtio- tai työvierailussa käytettävän radiolähtetimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähtetimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Liikenne- ja viestintävirastolle ja radiolähtetimen rakenteesta on annettu Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyytämät tiedot.

Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä *puolustusyhteistyösopimus*, tarkoitettu USA:n joukot eivät tarvitse radiolupaa käyttämiensä radiolähtetimen hallussapitoon ja käyttöön.

Televiestinnän voimavarojen antamisesta suuronnettomuuksien lievittämiseen ja pelastustoimiin tehdyssä Tampereen yleissopimuksessa (SopS 15/2005) tarkoitettu vieraan valtion henkilöstö ei tarvitse radiolupaa sopimuksessa tarkoitetuissa pelastustoimissa ja suuronnettomuuksien lievittämisessä käytettävän radiolähtetimen hallussapitoon ja käyttöön, jos radiolähtetimen hallussapidosta ja käytöstä on ilmoitettu Liikenne- ja viestintävirastolle ja radiolähtetimen rakenteesta ja suunnitellusta käytöstä on annettu Liikenne- ja viestintävirastolle sen pyytämät tiedot.

265 §

Pätevyyden osoittaminen

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, radiolähtetintä saa pätevyystodistuksen haltijan välittömässä valvonnassa käyttää muukin henkilö. Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske Puolustusvoimia eikä Rajavartiolaitosta niiden harjoittaessa sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvää radioviestintää eikä niiden yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa käyttämiä radiolaitteita eikä puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettuja USA:n joukkoja.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

324 §

Soveltamisalan rajoitukset

Jäljempänä 326 ja 327 § sekä 329 §:n 3 momentti eivät koske Puolustusvoimia eivätkä Rajavartiolaitosta niiden harjoittaessa sotilaalliseen maanpuolustukseen liittyvää radioviestintää eikä niiden yksinomaan sotilaallisessa maanpuolustustarkoituksessa hallussa pitämiä radiolaitteita eivätkä puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettuja USA:n joukkojen radioviestintää tai niiden hallussa pitämiä radiolaitteita.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

ilmailulain 112 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (864/2014) 112 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1327/2021, seuraavasti:

112 §

Lennonvarmistuspalvelujen ylläpitäminen, järjestäminen ja kehittäminen

Edellä 108 §:ssä tarkoitettu ilmaliikennepalvelun tarjoaja ylläpitää, järjestää ja kehittää tarjoamiaan lennonvarmistuspalveluja ilmatilan lohkoissa siviili-ilmailua, valtion ilmailua ja sotilasilmailua varten. Jos lennonvarmistuspalvelun tarjoamiseen käytettävät laitteet tai järjestelmät ovat lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 3 §:n 3 kohdassa tarkoitetun lentoasemaverkkoyhtiön omistuksessa tai hallinnassa, ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja lentoasemaverkkoyhtiön on yhteistyössä varmistettava, että niitä ylläpidetään, järjestetään ja kehitetään siviili-ilmailua, valtion ilmailua ja sotilasilmailua varten. Valtion ilma-aluksilta ja sotilasilma-aluksilta perittävien maksujen on vastattava siviili-ilmailun ilma-aluksille tarjottavista palveluista perittäviä maksuja, jos kyseessä ei ole erillispalvelu tai jollei niistä ole toisin sovittu. Valtion ilmailulle ja sotilasilmailulle järjestettävistä palveluista ja niiden hinnoittelusta sovitaan tarkemmin ilmaliikennepalvelun tarjoajan ja lentoasemaverkkoyhtiön sekä valtion ilmailun ja sotilasilmailun edustajien välillä.

Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen perusteella maksuista vapautettujen lennonvarmistuspalvelujen tarjoajalla on oikeus saada palvelujen tarjoamisesta aiheutuneita kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista. Korvauksen määrän on vastattava maksuja, jotka lennonvarmistuspalvelujen tarjoaja-

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

ja olisi ollut oikeutettu perimään ilman kansainvälisellä sopimuksella määrättyä vapautusta maksuista.

Lennonvarmistuksen erillispalveluilla tarkoitetaan tässä laissa niitä valtion ilma-alusten ja sotilasilma-alusten toiminnan vaatimuksesta tarvittavia lennonvarmistuspalveluja, joita:

- 1) tarjoaa ainoastaan yksi palveluntarjoaja;
- 2) varten ei ole määritettyä yleisten palveluehtojen mukaisia maksuja; ja
- 3) ylläpidetään, järjestetään ja kehitetään ainoastaan valtion ilmailua tai sotilasilmailua varten.

Lennonvarmistuksen erillispalveluihin kuuluvista palveluista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Lennonvarmistuksen erillispalveluista suoritettavien korvausten tulee olla kohtuullisia ottaen huomioon palveluista aiheutuneet erilliskustannukset ja kohtuullinen tuotto.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 8 § seuraavasti:

8 §

Valtion ilmailun ja sotilasilmailun lentoasemapalvelut, palveluiden hinnoittelu sekä niitä koskevat neuvottelut

Valtion ilma-aluksilta ja sotilasilma-aluksilta perittävien maksujen on vastattava siviili-ilmailun ilma-aluksille tarjottavista palveluista perittäviä maksuja, jos kyseessä ei ole erillispalvelu tai jollei niistä ole toisin sovittu.

Lentoasemaverkossa valtion ilmailulle ja sotilasilmailulle järjestettävistä palveluista ja hinnoittelusta sovitaan tarkemmin lentoasemaverkkoyhtiön ja valtion ilmailun sekä sotilasilmailun edustajien välillä.

Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen perusteella maksuista vapautettujen lentoasemapalvelujen tarjoajalla on oikeus saada palvelujen tarjoamisesta aiheutuneita kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista. Korvauksen määrän on vastattava maksuja, jotka lentoasemapalvelujen tarjoaja olisi ollut oikeutettu perimään ilman kansainvälisellä sopimuksella määrättyä vapautusta maksuista.

Lentoasemaverkkoyhtiön on järjestettävä 7 §:n mukaiset erilliset neuvottelut valtion ilmailun ja sotilasilmailun edustajien kanssa. Lisäksi lentoaseman pitäjän on neuvoteltava asianomaisten viranomaisten kanssa ennen kuin se tekee päätöksiä uusien merkittävien infrastruktuurihankkeiden toteuttamisesta.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (82/2021) 127 §, sellaisena kuin se on laissa 132/2024, ja
lisätään 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 493/2023, uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 83 a §
seuraavasti:

1 a §

Soveltamisalan rajaukset

Puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen, jäljempänä *puolustusyhteistyösopimus*, tarkoitettuihin, Suomeen rekisteröitäviin ajoneuvoihin sovelletaan ainoastaan 83 a §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

83 a §

Ajoneuvon rekisteritietojen ilmoittaminen ja tallentaminen puolustusyhteistyösopimuksen nojalla

Liikenne- ja viestintävirasto antaa maksutta puolustusyhteistyösopimuksen 9 artiklassa tarkoitettuun ajoneuvoon rekisteritunnuksen, rekisterikilvet ja rekisteröintitodistuksen. Tätä varten virasto voi tallentaa rekisteriin liikenteen palveluista annetun lain 219 ja 221 §:ssä säädetty tiedot.

Rekisteritunnuksen ja rekisterikilpien antamisen sekä rekisteritietojen tallentamisen ja muuttamisen edellytyksenä on puolustusyhteistyösopimuksen 9 artiklassa tarkoitetun pyynnön toimitaminen Liikenne- ja viestintävirastolle sekä selvityksen esittäminen voimassa olevasta liikennevakuutuksesta ja ajoneuvon rekisteriin merkittävistä tiedoista.

Tässä pykälässä tarkoitetun ajoneuvon omistusoikeutta tai hallintaa ei saa luovuttaa muulle kuin puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitetulle henkilölle, ellei Liikenne- ja viestintävirasto anna siihen hyväksyntää.

Eduskunnan vastaus EV 67/2024 vp

127 §

Suomea sitovassa joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa tai puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitetun ajoneuvon tilapäinen käyttö

Suomea sitovassa joukkojen tai kansainvälisen sotilasesikunnan asemaa koskevassa sopimuksessa tai puolustusyhteistyösopimuksessa tarkoitettu henkilö saa tilapäisesti Suomessa ollessaan käyttää maahan tuomaansa sopimusvaltiossa rekisteröityä ajoneuvoa sopimuksessa tarkoitetun oleskelun ajan.

Käytettäessä ajoneuvoa tässä pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa Suomessa käyttämisen edellytyksenä on, mitä 125 §:n 3 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa sekä 4 momentissa säädetään.

Ajoneuvoa kuljettavan henkilön on pyynnöstä esitettävä väliaikaisen maahantuonnin lupa tai vastaava todiste todisteena tämän pykälän mukaisesta tilapäisestä käytöstä ja todiste 125 §:n 3 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisestä liikennettä valvovalle viranomaiselle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Helsingissä 1.7.2024

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri